

4.2- LÂN BANG ĐE DỌA HÒA BÌNH TRUNG QUỐC

(Neighbours threaten China's peace)

Wang Hui

Chinadaily.com.cn, 26-7-2011

Lời dịch giả : Năm 2011 được đánh dấu bằng nhiều sự kiện xảy ra tại các vùng biển quanh nước Trung Quốc. Tại biển phía Đông Trung Quốc, có nhiều va chạm xảy ra giữa Hàn Quốc, Nhật Bản và hải quân, ngư dân Trung Quốc. Tại biển Đông của Việt Nam, tàu chiến Trung Quốc đã bắt giam nhiều ngư dân Việt Nam, và cắt dây cáp của các tàu thăm dò dầu khí của Việt Nam, tại Philippines cũng vậy. Khi bị các nước vùng biển có tranh chấp phản đối, Trung Quốc đã có những lời lẽ đe dọa nặng nề, chẳng hạn trên Hoàn Cầu Thời báo và Nhân dân Nhật báo. Sau đây là một bài báo trên Chinadaily.com.cn.

Bắc Kinh – Trung Quốc đang mong muốn xây dựng một môi trường ngoại giao hòa bình để tập trung vào các công việc trong nước, để mang thêm phúc lợi cho một dân số đông nhất thế giới, và luôn luôn tôn trọng hòa bình và ổn định của thế giới, cũng như của khu vực.

Ngược hẳn lại với mong muốn, một chuỗi những sự cố gây căng thẳng đã xảy ra ngay tại ngưỡng cửa của Trung Quốc, và luôn luôn thách thức vai trò của Trung Quốc như một cường quốc khiêm tốn và rộng lượng. Một chuỗi sự cố căng thẳng gần đây nhất bắt đầu từ việc tranh cãi hải phận với các quốc gia trong khu vực, kể cả Nhật Bản và Philippines và Việt Nam, và do các lực lượng bên ngoài, ví dụ như Hoa Kỳ thúc đẩy.

Sự tranh chấp giữa Trung Quốc và Nhật Bản về chủ quyền các đảo Điếu Ngư trên biển Hoa Đông là do Tokyo gây sự. Để củng cố đòi hỏi vô lý của chính phủ Nhật về chủ quyền các đảo này, một nhóm tàu đánh cá, do một bọn hữu khuynh chủ động, cố tình đến đánh cá ở vùng biển quanh đó, vào ngày 3-7. Trước sự phản đối của Trung Quốc, bọn chủ mưu đã phải bỏ đi nhục nhã.

Đây không phải là lần cuối Nhật Bản gây sự. Ngày 4-7, không lực Tự vệ của Nhật Bản đã cho máy bay chiến đấu F-15 nghênh chiến hai máy bay chiến đấu của Trung Quốc, đang bay trên bầu trời của Trung Quốc, cách đảo Điếu Ngư 60 km. Thống kê của Bộ quốc phòng Nhật Bản cho biết từ tháng 5 đến tháng 12 năm ngoái, máy bay Nhật Bản đã thực hiện 48 đợt ngăn chặn máy bay Trung Quốc. Trong 3 tháng đầu năm nay, các vụ ngăn chặn của Nhật Bản tăng lên 60 lần. Nếu Tokyo không tự kiềm chế, cứ để cho kịch bản này tái diễn, cuộc đụng đầu trên không giữa hai quốc gia sẽ không tránh khỏi – tại vùng biển Hoa Đông. Nếu đụng độ xảy ra, nó sẽ làm thay đổi bản chất cuộc tranh cãi về đảo Điếu Ngư, và đưa đến một đụng độ lớn giữa Trung Quốc và Tokyo. Bắc Kinh bắt buộc phải phản ứng mạnh mẽ. Quan hệ Trung Nhật sẽ bị xuống cấp nghiêm trọng. Hậu quả như vậy không có lợi cho cả hai bên. Nhất là đối

với Nhật Bản, một quốc gia đang cần sự giúp đỡ của Trung Quốc về tái thiết các vùng bị thiên tai.

Trong khi bão tố còn âm ỉ trên biển Hoa Đông một trận bão khác lại xảy ra ở biển Hoa Nam (biển Đông của Việt Nam). Trước khi các vị Bộ trưởng ngoại giao của họ bay về Bắc Kinh để tham khảo cách thức giải quyết tình hình căng thẳng, cả Việt Nam và Philippines đã có những hành động quyết liệt để gây sự với Trung Quốc trên vấn đề này.

Sau khi các chính phủ này đồng ý giải quyết sự tranh chấp một cách hòa bình, người biểu tình Việt Nam vẫn tiếp tục biểu tình trước Đại sứ quán Trung Quốc ở Hà Nội. Vào thời điểm này, tinh thần chống Trung Quốc lên tới đỉnh đềm ở Việt Nam trong nhiều năm qua. Nước này dự tính sẽ thao dượt hải quân chung với Mỹ vào ngày hôm nay. Hai nước Mỹ – Việt vừa mới tập trận chung vào tháng trước, vào lúc căng thẳng ở biển Hoa Nam (Biển Đông của Việt Nam) lên cao độ.

Về phần Philippines, có vẻ họ sẵn sàng cho cả hai việc : thương thảo và đối đầu quân sự. Bộ trưởng ngoại giao của Philippines, Albert del Rosario vừa chấm dứt 3 ngày hội nghị ở Bắc Kinh. Ngày thứ sáu vừa qua, hai chính phủ đã ra một tuyên bố chung, nói là Trung Quốc và Philippines sẽ không để tình hình căng thẳng ở Biển Đông làm ảnh hưởng tới quan hệ song phương giữa hai nước. Bản thỏa ước này báo hiệu sự giảm căng thẳng. Tuy nhiên, Manila phải để cho lời nói đi đôi với việc làm. Bắc Kinh đã có đầy đủ bằng cứ cho thấy Manila đang chơi lá bài ngoại giao và cùng lúc đụng độ quân sự với Trung Quốc.

Trong lúc người đứng đầu ngành ngoại giao của Philippines tới Bắc Kinh vào ngày Thứ Năm, Manila bắt đầu tập trận chung với Mỹ trong 11 ngày, bắt đầu từ 28-6-2011. Sự phô trương lực lượng này không phải chỉ để phô trương liên minh Mỹ-Phi, mà còn nhắm vào Trung Quốc. Trước khi tới Bắc Kinh, Rosario đã đi Washington hỏi tháng trước để xin viện trợ quân sự của Mỹ. Theo yêu cầu của Rosario, Bộ trưởng ngoại giao Mỹ, Hillary Clinton đã vội vàng kêu gọi “ *nước Mỹ nên cung cấp đầy đủ khí tài quân sự để hỗ trợ quân đội Philippines để tự bảo vệ đất nước mình* ”.

Những điều đó chứng tỏ Philippines đang tìm cách thu thập vũ khí để đụng đầu quân sự với Trung Quốc trên vấn đề Biển Đông (của Việt Nam). Nhưng liệu Philippines có đủ khả năng làm việc đó không ? Liệu cuộc đấu tranh với Bắc Kinh có phục vụ quyền lợi của họ không ? Câu trả lời là không cho cả hai câu hỏi trên.

Một mặt, lực lượng quân sự của quần đảo này không bằng với lực lượng của Trung Quốc. Mặt khác, Manila có hưởng thặng dư mậu dịch với Bắc Kinh. Mậu dịch hai chiều sẽ tăng lên tới 30 tỉ USD vào năm nay. Một cuộc đụng độ vũ mạt với Bắc Kinh về việc tranh chấp lãnh hải sẽ dễ dàng làm thiệt hại tới viễn ảnh đẹp đẽ về mậu dịch giữa hai nước. Điều này có vẻ không có lợi cho Manila.

Người ta nghĩ rằng cuộc viếng thăm Bắc Kinh của Rosario để sửa soạn cho cuộc viếng thăm của Tổng thống Philippines, Benigno Aquino, tới Trung Quốc. Có lẽ chuyến viếng thăm này xảy ra vào tháng 8 hay tháng 9. Aquino phải có hành động cụ thể trước khi Bắc Kinh có thể tin vào thiện chí của Philippines muốn giải quyết tranh cãi một cách hòa bình.

Cuộc tranh cãi ở Biển Hoa Nam (Biển Đông của Việt Nam) không nổ ra cho tới những năm 1970. Khi khu vực biển rộng 3,5 triệu km² được cho là có chứa những mỏ

dầu và khí đốt rất lớn. Từ đó, các quốc gia như Việt Nam và Philippines đã tranh cãi với nhau để chiếm đoạt những mỏm đá nhô và những đảo nhỏ và khai thác bất hợp pháp các nguồn tài nguyên này. Ngày nay, không có mỏ dầu nào tại vùng biển tranh chấp thuộc về Trung Quốc. Ngược lại, ngư dân Trung Quốc hoạt động hợp pháp trong vùng lãnh hải của Trung Quốc lại bị Philippines và Việt Nam quấy phá.

Với tư cách là một quốc gia nắm trong tay chứng cứ chủ quyền về vùng biển này, cho tới nay Trung Quốc vẫn giữ thái độ kiềm chế. Trung Quốc không thiếu phương tiện và nguồn lực để hành động quyết liệt hơn, để bảo vệ chủ quyền lãnh hải của họ. Với tư cách là một quốc gia có trách nhiệm, Trung Quốc luôn luôn lựa chọn giải pháp ôn hòa để giải quyết tranh chấp với các quốc gia lân bang.

Tuy nhiên, một số quốc gia trong khu vực đã lợi dụng sự kiềm chế của Trung Quốc. Để chiếm dụng thêm quyền lợi ở biển Hoa Nam (Biển Đông của Việt Nam), chúng đã chủ mưu tạo ra căng thẳng và tranh chấp gần đây để bêu xấu Trung Quốc như một thằng hèn trên trường quốc tế.

Chiến lược của Hoa Kỳ muốn tăng cường vai trò của họ trong khu vực, rõ rệt đã mời lửa cho những tham vọng của các quốc gia này. Một ngày trước khi Đô đốc Mike Mullen, Chủ tịch Hội đồng Tổng tham mưu Liên quân Mỹ, tới Bắc Kinh, các nước Mỹ, Nhật và Úc đã tiến hành tập trận hải quân ở vùng biển Hoa Nam (Biển Đông của Việt Nam). Đây là lần đầu tiên trong loạt tập trận này, kể từ 2007, việc biểu dương lực lượng của ba nước này rõ ràng nhắm vào việc hạn chế Trung Quốc.

Trong tháng vừa qua, Hoa Kỳ đã tổ chức nhiều cuộc tập trận chung với các quốc gia trên vùng biển có tranh chấp với Trung Quốc. Chúng đã biến vùng biển Hoa Nam (Biển Đông của Việt Nam) thành sân chơi để phô trương sức mạnh của Mỹ tại Châu Á.

Sự can thiệp của Hoa Kỳ đã tạo ra sự phẫn nộ tại Trung Quốc. Trong một cuộc họp báo chung với Mullen vào ngày thứ hai tại Bắc Kinh, Trần Bình Đức, Tổng tham mưu trưởng Quân đội Giải phóng nhân dân, đã phê phán Mỹ thực hiện những cuộc tập trận ngay tại cửa ngõ của Trung Quốc, và thời điểm là hoàn toàn không thích hợp.

Sự hiện diện của quân đội Mỹ trong khu vực phải đóng góp cho hòa bình, chứ không được làm cho khu vực bất mãn – Trần đã cảnh cáo như vậy.

Cho vấn đề tranh cãi ở biển Hoa Nam (Biển Đông của Việt Nam) các quốc gia liên hệ phải hiểu rằng chỉ có bàn bạc một cách hòa bình là con đường duy nhất giải quyết được vấn đề. Sự hỗ trợ của Washington cho các quốc gia này không phải là miễn phí.

Hoa Kỳ cần biết rằng sự nổi lên của Trung Quốc là dịp may cho việc hợp tác cùng thắng trên tầm mức khu vực hay thế giới. Coi Trung Quốc là một mối đe dọa, và can bước trong vấn đề biển Hoa Nam (Biển Đông của Việt Nam) là một nhận định sai lầm, không làm lợi cho ai cả. Nếu Washington tiếp tục đi theo con đường sai trái, nó phải chuẩn bị cho những hậu quả ghê gớm.